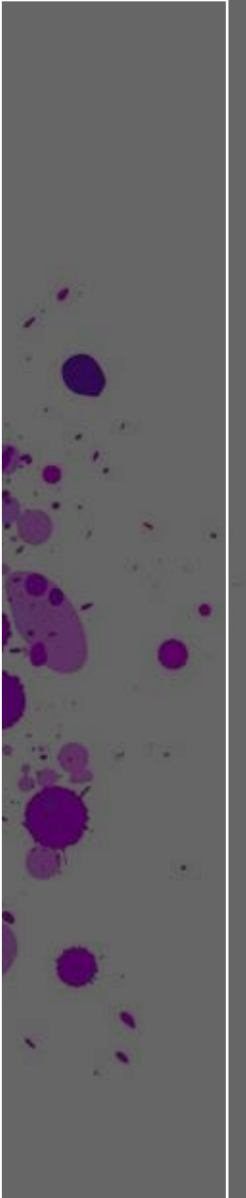

TANZİMAT DÖNEMİ EDEBİYATI İLKLERİ

İLK;

İlk resmi Türkçe gazete: Takvim-i Vakayi (1831)

İlk yarı resmi gazete: Ceride-i Havadis (1840)

İlk özel gazete: Tercüman-ı Ahval (1860) / Şinasi ile Agah Efendi

Matbaada basılan ilk kitap: Vankulu Lügati (1729)

Edebiyat kelimesini ilk kullanan: Şinasi

İlk çeviri roman: Yusuf Kamil Paşa / *Fenelon'dan* Telemak (1859)

İlk yerli roman: Şemsettin Sami / Taaşşuk-ı Talat ve Fitnat (1872)

- İlk tarihi roman: Namık Kemal / Cezmi (1880) ; Ahmet Mithat / Yeniçeriler (1871)
- İlk edebi Roman: Namık Kemal / İntibah (1874)
- İlk hikaye kitabı: Ahmet Mithat /Letaif-i Rivayet (1871)
- İlk tiyatro eseri: Şinasi / Şair Evlenmesi (1860)
- Sahnelenen ilk tiyatro: Namık Kemal / Vatan yahut Silistre (1872)
- İlk adaptasyon (Uyarılama) tiyatro: Ahmet Vefik Paşa
- İlk şiir çevirisi: Şinasi / Müntehabat-ı Eş'ar (1870)
- İlk şiir antolojisi: Ziya Paşa /Harabat (1874)
- İlk makale: Şinasi /Tercüman-ı Ahval Mukaddimesi (1860)

- İlk noktalama işaretlerini kullanan: Şinasi / Şair Evlenmesi (1860)
- İlk atasözleri kitabı: Şinasi /Durub-i Emsal-ı Osmaniye (1863)
- İlk mizah dergisi: Diyojen (1870) /Teodor Kasap
- İlk dil bilgisi kitabı: Süleyman Hüsnü Paşa / Sarf-ı Türkî (1876)
- İlk çağdaş Türkçe Sözlük: Şemsettin Sami: Kamus-ı Türki (1901)
- İlk özdeyiş örneklerini veren: Direktör Ali Bey / Lehçet'ül Hakayık (1897)
- İlk Batılı Anlamda Fabl: Eşek İle Tilki- Şinasi
- İlk Batılı anlamda eleştiri: Tahrib-i Harabat (1885), Takip (1885) /Namık Kemal

- İlk dergi örneği: Mecmua-ı Fünun (1862) / Münif Paşa
- Batılı anlamda ilk günlük: Seyahat Jurnalı (1897)/ Direktör Ali Bey
- İlk edebi tartışma: Ziya Paşa ile Namık Kemal arasında
- İlk köy romanı: Nabizade Nazım / Karabibik (1889)
- İlk realist roman: Recaizade Mahmut Ekrem / Araba Sevdası (1898)
- İlk natüralist roman: Nabizade Nazım / Zehra (1894)
- İlk tezli roman: Nabizade Nazım / Zehra (1894)
- İlk kadın romancımız: Fatma Aliye Hanım (d.1862-ö.1936)
- Batılı anlamda başarılı ilk hikaye: Küçük Şeyler (1891) / Sami Paşazade Sezai

- Hece ölçüsüyle yazılan manzum ilk tiyatro eseri: Abdülhak Hamit / Nesteren (1878)
- Aruz ölçüsüyle yazılan ilk manzum tiyatro eseri: Abdülhak Hamit / Eşber veya Sardanapal (1880)
- İlk pastoral şiir: Abdülhak Hamit / Sahra (1879)
- İlk köy şiiri: Muallim Naci / Köylü Kızların Şarkısı (1885)
- İlk kafiyesiz şiir: Abdülhak Hamit / Validem (1913)
- İlk edebiyat tarihçisi: Abdulhalim Memduh Efendi (d.1866-ö.1904)
- Okullar için hazırlanan ilk edebiyat kitabı: Recaizade Mahmut Ekrem /Talim-i Edebiyat (1879)
- Objektif eleştirinin nasıl olacağını açıklayan ilk yazar: Recaizade Mahmut Ekrem (d.1847-1914)